

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 2, 12, 48 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 47¹, 47² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-
1315 IR NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 2, 9, 21,
STRAIPSNIŲ IR KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-1316
(TAP-18-120) (18-281(2))**

2018-02-05 Nr. NV-322

Vilnius

Projekto rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas: Pritarti, tačiau siūlyti nesvarstyti Seimo narių G. Vasiliausko ir A. Papirtienės projektų, kuriais siūloma profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo reguliavimą iš Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo perkelti į Užimtumo įstatymą ir profesinės reabilitacijos paslaugas teikti ne tik neįgaliesiems, bet ir grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, baigusiems reabilitaciją priklausomiems asmenims, prekybos žmonėmis aukoms bei tarnybą baigiantiems pareigūnams ir kariams.

Dabartinė situacija:

- Profesinės reabilitacijos paslaugos teikiamos neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0-45 proc. darbingumo lygis.
- 2017 m. profesinės reabilitacijos paslaugas teikė daugiau nei 10 šalies įstaigų pagal 147 mokymo programas, paslaugos buvo teikiamos 1204 neįgaliesiems, panaudota 3,65 mln. eurų.
- Profesinės reabilitacijos programą baigusių neįgaliųjų įsidarbinimas – 75,91 proc.
- Be kitų socialiai pažeidžiamų grupių, grįžę iš laisvės atėmimo vietų, baigę reabilitaciją priklausomybėmis sergantys asmenys ir prekybos žmonėmis aukos gali būti įtraukti į Savivaldybių rengiamas Užimtumo didinimo programas.
- Tarnybą baigę pareigūnai ir kariai nėra priskirti darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų grupei.

Projekto esmė:

- **Pritarti Užimtumo įstatymo ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymų projektams, tačiau pasiūlyti Seimui jų šiuo metu nesvarstyti, nes Vyriausybė Užimtumo įstatymo ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projektus, pagal kuriuos profesinės reabilitacijos paslaugos būtų teikiamos ir kitiems socialiai pažeidžiamiems asmenims, planuoja Seimui pateikti 2018 m. IV ketvirtį.**

Derinimas: nutarimo projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija asociacijos „Lietuvos neįgaliųjų forumas“, VšĮ Šiaulių darbo rinkos mokymo centro, VšĮ Valakupių reabilitacijos centro ir Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabas bei pasiūlymus sistemaiškai įvertinti kitų socialinių grupių dalyvavimo profesinėje reabilitacijoje poreikį, reabilitacijos metodus ir finansavimą, įvertins rengdama Užimtumo įstatymo ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projektus, kuriuos Vyriausybei numato pateikti 2018 metų IV ketvirtį.

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas atitinka Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 1.1.1. papunkčio priemonę „1. Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio sukūrimas ir įgyvendinimas“.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi, **siūlome svarstyti Vyriausybės posėdyje B dalyje.**

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Rasa Laiconienė

tel. 8 706 63 853, el. p. rasa.laiconiene@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-01-30 Nr. (13.1-51) SD- 558

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROJEKTO

Vykdydami Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2017 m. gruodžio 21 d. raštu Nr. S-3564 įformintą Ministro Pirmininko pavedimą, atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-531 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 ir 3 punktus, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma pritarti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIP-1315 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-1315) ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1316 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-1316), tačiau siūloma nesvarstyti Įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Įstatymo projekto Nr. XIIP-1316 dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai nevertintini Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje. Nutarimo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos darbo biržai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kurios pastabų bei pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo.

Nutarimo projektas taip pat buvo pateiktas išvadoms gauti Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgaliųjų reikalų departamentas), kuris Nutarimo projektą persiuntė neįgaliųjų nevyriausybiniams organizacijoms ir profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančioms įstaigoms. Pastabas ir pasiūlymus pateikė Neįgaliųjų reikalų departamentas, asociacija „LIETUVOS NEĮGALIŲJŲ FORUMAS“, viešoji įstaiga Šiaulių darbo rinkos mokymo centras ir viešoji įstaiga Valakupių reabilitacijos centras. Asociacijos „LIETUVOS NEĮGALIŲJŲ FORUMAS“ ir profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančių įstaigų pastabos bei pasiūlymai bus įvertinti, kai Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija rengs Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo projektus (toliau – Įstatymų projektai), kuriais, sistemiškai įvertinus, bus pakeistas ir patobulintas profesinės reabilitacijos paslaugų teisinis reguliavimas. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija Įstatymų projektus parengs ir pateiks Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2018 metų IV ketvirtį.

Dėl Neįgaliųjų reikalų departamento, asociacijos „LIETUVOS NEĮGALIŲJŲ FORUMAS“ ir profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančių įstaigų pateiktų pastabų, kad, profesinėje reabilitacijoje dalyvaujant kitų tikslinių grupių atstovams, sumažės lėšų neįgaliųjų profesinei reabilitacijai, pažymime, kad lėšų, skirtų neįgaliųjų profesinės reabilitacijos paslaugoms finansuoti, mažinti nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus patarėja Milda Kojelienė (tel. 8 706 68 258, el. p. milda.kojeliene@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų ir visuomenės išvadų kopijos, 15 lapų.

Ministras

Linas Kukuraitis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 2, 12, 48 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 47¹, 47² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1315 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 2, 9, 21 STRAIPSNIŲ IR KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1316

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-531 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 ir 3 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIP-1315 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-1315), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1316 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIP-1316), tačiau siūlyti nesvarstyti Įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Įstatymo projekto Nr. XIIP-1316, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė pateiks Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo projektus (toliau – Įstatymų pakeitimų projektai), kuriais, sistemiškai įvertinus, bus pakeistas ir patobulintas profesinės reabilitacijos paslaugų teisinis reguliavimas, padėsiantis ne tik neįgaliesiems, bet ir kitiems socialiai pažeidžiamiems asmenims, ilgą laiką neturėjusiems darbo santykių ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, įgyti profesinę kompetenciją, atkurti darbingumą ir pajėgumą bei padidinti galimybes integruotis į darbo rinką. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Įstatymų pakeitimų projektus planuoja pateikti Lietuvos Respublikos Seimui 2018 m. IV ketvirtį.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukairis

Teisės skyriaus vedėja
Alesia Rynkevič
2018-01-25

Kalba sutvarkyta
2018-01-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2018-01-18 Nr. ((1.15-0202)-5K-1800699)-

-6K-1800366

Į 2018-01-15 Nr. (13.1-51) SD-234

100 Atkurta
Lietuva

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1316“ projektą ir informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

R. Petrošė, tel. (8 5) 239 00 31, el. paštas ramute.petrose@finmin.lt

Nut.proj.LRV šv.-Užimtumo ist.XIIP-1315(profesinės reab.pas)

Budžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai

2018-01-18 Nr. (10.1.7.1-423)10-505
Į 2018-01-15 Nr. 18-281

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Pagal kompetenciją išnagrinėję Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ projektą, pastabų ir siūlymų neturime.

Sveikatos apsaugos viceministrė

Gintarė Šakalytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministerijai

2018-01-25 Nr. SR-286
Į 2018-01-15 Nr. (13.1-51) SD-234

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Pagal kompetenciją išnagrinėję Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ projektą, pastabų ir siūlymų neturime.

Švietimo ir mokslo viceministras

Giedrius Viliūnas

Kristina Valantinienė, tel. (8 5) 219 1207, el. p. kristina.valantiniene@smm.lt

**LIETUVOS DARBO BIRŽA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2018-01-22 Nr. Sd-122
į 2018-01-15 Nr. (13.1-51)SD-234

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos savo kompetencijos ribose susipažinusi su derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ projektu (projekto Nr. 18-281) informuoja, kad pastabų ar pasiūlymų dėl jo neturi.

Direktorė

Ligita Valalytė

Milena Gečis, tel. (8 5) 236 0789, el. p. milena.gecis@ldb.lt

Originalas nebus išsiųstas

**NEĮGALUMO IR DARBINGUMO NUSTATYMO TARNYBA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai
A. Vivulskio g. 11
03162 Vilnius

2018-01-22 Nr. R- 2249
Į 2018-01-15 Nr. (13.1-51)SD-234

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 18-281 DERINIMO

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gavo ir pagal kompetenciją išnagrinėjo Jūsų 2018-01-15 raštu Nr. (13.1-51)SD-234 derinti pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 471, 472 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Informuojame, kad pastabų Nutarimo projektui neturime ir laikome jį suderintu.

Direktoriaus pavaduotoja,
pavarduojanti direktorių

Vytautė Polujanskienė

100 Atkurtai
Lietuvai

Agnė Kalinauskienė, tel. (8 5) 250 3625, el. p. agne.kalinauskiene@ndnt.lt

Originalas nebus
siunčiamas

**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTAS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Švitrigailos g. 10, LT-03223 Vilnius, tel. (8 5) 231 6649, faks. (8 5) 231 6660, el. p. centras@ndt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191676548

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2018-01-22 Nr. (1.4)-SD-180
I

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - Departamentas) 2018.01.15 gavo iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštą Nr. (13.1-51)SD-234 „Dėl nutarimo projekto“, kuriuo yra derinamas teisės akto projektas Nr.18-281 „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47-1, 47-2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIII-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1316“ (toliau – teisės akto projektas).

Pateiktame teisės akto projekte yra siūloma visas nuostatas susijusias su profesinės reabilitacijos paslaugų teikimu iš Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo perkelti į Užimtumo įstatymą, kyla abejonų ar perkėlus nuostatas bus užtikrintas, atliepiant neįgaliųjų poreikius, šių paslaugų teikimas neįgaliesiems. Pateiktame teisės akto projekte yra siūloma išplėsti profesinės reabilitacijos paslaugų gavėjų tikslinę grupę, tačiau aiškinamajame rašte yra teigiama, kad papildomų lėšų teisės akto projektas nepareikalaus - kyla klausimas ar bus užtikrintas šių paslaugų teikimas **visiems** neįgaliesiems, kuriems nustatytas profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis. Departamento nuomone, teisės akto projektas sukelia didelę riziką, kad neįgaliųjų integracijos į darbo rinką ir profesinės reabilitacijos poreikio tenkinimo situacija pablogės, kadangi kitų tikslinių grupių atstovai gaus profesinės reabilitacijos paslaugas iš iki šiol tik neįgaliesiems skirtų lėšų. Tai iš esmės prieštarauja JT neįgaliųjų tesių konvencijos 26 ir 27 straipsnių nuostatomis, įpareigojančioms valstybes skatinti, stiprinti ir plėsti neįgaliųjų profesinę ir kvalifikacinę reabilitaciją.

Departamentas persiuntė teisės akto projektą neįgaliųjų nevyriausybinėms organizacijoms ir profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančioms įstaigoms. Gautus oficialius raštus dėl teisės akto projekto pridedame.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos neįgaliųjų forumo 2018-01-22 raštas Nr.783
2. VšĮ Valakupių reabilitacijos centro 2018-01-18 raštas Nr. (1-9)-NRD-9
3. VšĮ Šiaulių darbo rinkos mokymo centro 2018-01-22 raštas Nr. SN-42

Direktorė

Asta Kandratavičienė

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJAI**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTUI
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**2018 m. sausio 22 d.
Vilnius, Reg. Nr. 783**Dėl teisės aktų derinimo**

Lietuvos neįgaliųjų forumas (LNF), atstovaujantis 15 nacionalinių neįgaliųjų organizacijų, teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių pakeitimo ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektai (toliau – įstatymų projektai).

Įstatymo projekte siūloma nuostatas, susijusias su profesinės reabilitacijos paslaugų teikimu, perkelti iš Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo į Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą (toliau – keičiamas įstatymas) ir išplėsti asmenų, turinčių teisę gauti profesinės reabilitacijos paslaugas, grupes (profesinės reabilitacijos paslaugas teikti ne tik neįgaliesiems, bet ir kitoms tikslinėms asmenų grupėms, taip pat tarnybą baigiantiems pareigūnams ir kariams). Pritariame LR Seimo kanceliarijos teisės departamento 2017-11-14 Nr. XIIIIP-1315 išvadoje nurodytiems pastebėjimams dėl teikiamo teisinio reguliavimo tikslingumo, be to, kad siūlomas teisinis reguliavimas nėra nuoseklus, nesiderina su kituose keičiamo įstatymo straipsniuose numatytu teisiniu reguliavimu, be to nėra suderintas su kitais teisės aktais (pvz., pareigūnų socialines garantijas reglamentuojantys teisės aktai, pavyzdžiui, Vidaus tarnybos statutas, numato pareigūnų medicininę ir psichologinę reabilitaciją, bet nenumato profesinės reabilitacijos).

Kaip įstatymo projekte nurodoma, kad profesinės reabilitacijos paslaugos skirtos asmens darbingumui atkurti ir (ar) galimybėms savarankiškai įsidarbinti ar dalyvauti įdarbinimo programose didinti. Todėl profesinės reabilitacijos paslaugos turi būti labai glaudžiai susijusios su nuoseklia užimtumo ir įdarbinimo sistema. Neįgaliųjų bendruomenė jau ne kartą yra kėlusį klausimą dėl profesinės reabilitacijos paslaugų kokybės ir efektyvumo bei nuoseklaus ir efektyvaus visos užimtumo ir įdarbinimo paslaugų grandinės sukūrimo. Šiuo projektu profesinės reabilitacijos kokybės ir efektyvumo klausimai nėra sprendžiami. Mechanškai perkeliamos nuostatos iš Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo į Užimtumo įstatymą, praplečiant tikslines grupes.

Kartu su projektu teikiame Aiškinamajame rašte nurodyta, kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai. T.y. kad šiuo metu vadovaujantis profesinės reabilitacijos įgyvendinimą reglamentuojančiais teisės aktais, profesinės reabilitacijos paslaugos yra teikiamos asmenims, kurių darbingumo lygis yra nuo 0 iki 45 procentų, t. y. šios paslaugos gali būti teikiamos tik neįgaliesiems asmenims. Be to, profesinės reabilitacijos teikimas Aiškinamajame rašte pateikiamas kaip bendros užimtumo ir įdarbinimo sistemos, apimančios darbo vietų steigimą, savarankiško užimtumo rėmimą, socialines įmones, dalis. Atitinkamai lyginant šios sistemos dalių kaštus ir nurodant, kad 89 proc. visų neįgaliųjų integruojami į darbo rinką socialinių įmonių pagalba tam panaudojant 80 proc. visų neįgaliųjų socialinei integracijai panaudotų lėšų.

Tuo pačiu Aiškinamajame raše nurodoma, kad išplėtus profesinės reabilitacijos paslaugų gavėjų tikslines grupes, Lietuvos darbo biržos nuomone, esminės įtakos neįgaliųjų integracijai tai neturės. Tačiau nepateikta jokių paskaičiavimų, kiek ir kaip iš viso planuojama skirti finansavimo profesinei reabilitacijai, nepateikta sistemos kaštų ir efektyvumo analizė. Tik nurodoma, kad profesinės reabilitacijos paslaugų teikimas finansuojamas iš valstybės biudžeto, Užimtumo fondo ir kitų lėšų.

Dar daugiau Aiškinamajame rašte nurodoma, kad Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Tuo tarpu, mūsų nuomone, tikslinių grupių išplėtimas turės esminės įtakos dabartinei neįgaliųjų integracijai, kadangi neplanuojant papildomo finansavimo, bus naudojamos tos pačios lėšos, kurių nuolatos trūksta norint naudoti Užimtumo fondo lėšas pvz. asmenų su negalia įdarbinimui per Užimtumo įstatymą.

Todėl siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir sistemiškumo bei siekiant sisteminio požiūrio į užimtumo ir įdarbinimo sisemą, efektyvaus valstybės biudžeto lėšų panaudojimo, prašome pateikti papildomą profesinės reabilitacijos sistemos efektyvumo ir planuojamų kaštų analizę.

Šiems teikiams įstatymų projektų pasiūlymams nepritariame.

Prezidentė

Dovilė Juodkaitė

VIEŠOJI ĮSTAIGA ŠIAULIŲ DARBO RINKOS MOKYMO CENTRAS

Dvaro g. 144A, 76199 Šiauliai, tel./faks. (8 41) 524 724, el. p. sdrmc@splius.lt, <http://www.mokymocentras.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 144132264, PVM mokėtojo kodas LT441322610.
Atsisk. sąsk. LT027044060007787513, AB SEB bankas, kodas 70440

Neįgaliųjų reikalų departamentui
Prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2018-01-22 Nr. SN-42

DĖL ĮSAKYMO PROJEKTŲ DERINIMO

VšĮ Šiaulių darbo rinkos mokymo centras (toliau – Centras) gavo 2018 m. sausio 16 d. Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštą Nr. (1.4)-SD-97, kuriame prašoma pateikti išvadas, pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto Nr. 18-281 „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47-1, 47-2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1316“ (toliau – Nutarimo projektas).

Centras yra profesinio mokymo įstaiga, teikianti profesinio mokymo, profesinės reabilitacijos, vairuotojų mokymo bei medicininės reabilitacijos paslaugas. Profesinės reabilitacijos paslaugos Centre yra teikiamos nuo 2008 metų asmenims, kurie prarado dalį darbingumo dėl sveikatos pablogėjimo. Pagal dabar galiojantį Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą, profesinė reabilitacija apibrėžiama kaip „asmens darbingumo, profesinės kompetencijos bei pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje atkūrimas arba didinimas ugdymo, socialinio, psichologinio, reabilitacijos ir kitomis poveikio priemonėmis“. Šiuo metu Nutarimo projekte siūloma papildyti tiksline profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo grupę (t.y. asmenys, grįžę iš laisvės atėmimo vietų; asmenys, priklausomi nuo narkotikų, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų; prekybos žmonėmis aukos; pareigūnų ir karių, kuriems iki valstybinės pensijos liko ne daugiau nei 12 mėnesių), kuri iš esmės neatitinka profesinės reabilitacijos paslaugas gaunančių asmenų poreikio. Asmenims, kurie neturi sveikatos sutrikimų (nėra nustatytas darbingumo lygis) galimai tinka ir bendro švietimo sistema, t.y. profesinis mokymas.

Norint priimti Projektų nutarimus yra reikalingas išsamus tyrimas, ar visoms išvardintoms tikslinėms grupėms reikalingos šios poveikio priemonės siekiant darbingumo,

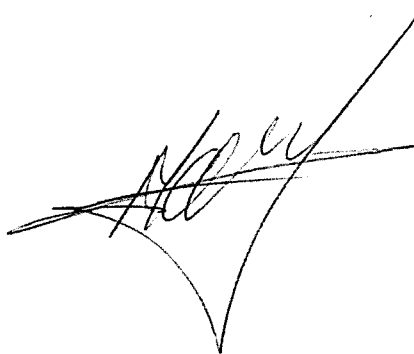
profesinės kompetencijos bei pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje didinimo. Šiuo metu nėra pateikta duomenų, tyrimo išvadų apie šias minėtas tikslines grupes ir poreikį profesinei rehabilitacijai.

Profesinės rehabilitacijos sistema Lietuvoje yra kuriama ir tobulinama jau daugiau nei 10 metų. Profesinės rehabilitacijos teikiamų paslaugų poreikis kiekvienais metais nustatomas vis didesnis asmenims, turintiems negalią (remiantis NDNT duomenis, per 2011-2016 m. profesinės rehabilitacijos poreikis buvo nustatytas iš viso 3,7 tūkst. asmenims. Profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis nustatytas 352 asm. - 2015 m. ir 847 asm. - 2016 m.). Yra sukurtos Profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimo asmenimis, turintiems regos, klausos, psichikos ar fizinę negalią metodikos, kurios užtikriną kokybišką, metodiškai pagrįstą profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimą skirtingą negalią turintiems profesinės rehabilitacijos dalyviams. Šiuo metu papildomoms tikslinėms grupėms šios metodikos nėra tinkamos ir paruošti specialistai nėra tinkamos kompetencijos. Specialistų paruošimas turi būti remiantis naujomis metodikomis, kurių šiuo metu iš esmės nėra sukurta ir nėra numatyta koks yra poreikis dirbant su šiomis grupėmis.

Jei šis Nutarimo projektas bus patvirtintas galime pastebėti, kad profesinės rehabilitacijos sistema bus iškreipta ir šių paslaugų galimybės pagrindinei tikslinei grupei t.y. žmonėms turintiems darbingumo lygį nuo 0-45% ženkliai sumažės dalyvauti profesinės rehabilitacijos programose ir sėkmingai grįžti į darbo rinką.

Centras nepitaria siūlomiems Projekto Nutarimams, nes projektai turi turėti svarius argumentus, tyrimo išvadas ir analizes numatomiems pokyčiams paremti.

Profesinės rehabilitacijos
skyriaus vadovė

Giedrė Martinaitienė

Originalas nebus siunčiamas

Vaida Lideikienė, tel./faks. (8 41) 440683, el.p. vaida@mokymocentras.lt

VIEŠOJI ĮSTAIGA VALAKUPIŲ REABILITACIJOS CENTRAS

Neįgaliųjų reikalų departamentui
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2018-01-18 Nr. (1.9.)-NRD-9
[2018-01-16 Nr. (1.4)-SD-97

DĖL ĮSAKYO PROJEKTO DERINIMO

VšĮ Valakupių reabilitacijos centras (toliau – Centras) 2018 m. sausio 16 d. gavo Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštą Nr. (1.4)-SD-97, kuriame prašoma pateikti išvadas, pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto Nr. 18-281 „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12, 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47-1, 47-2 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1316“ (toliau – Nutarimo projektas).

Centras turintis ilgametę profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo patirtį ir turintis Profesinės reabilitacijos metodinio centro statusą, išnagrinėjo teikiamą Nutarimo projektą, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 12 48 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 47¹, 47² straipsniais įstatymo projektą Nr. XIIP-1315 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 9, 21 straipsnių pakeitimo ir ketvirtąjo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-1316 (toliau – Įstatymo projektai), aiškinamuosius raštus bei kartu pateiktus lydinčiuosius dokumentus.

Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. IV ketvirtį Lietuvos Respublikos Vyriausybė planuoja Lietuvos Respublikos Seimui pateikti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 ir Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo projektus, kuriais sistemškai įvertinus bus keičiamas ir tobulinamas profesinės reabilitacijos paslaugų teisinis reguliavimas, Centras pritaria Nutarimo projektui, nurodantiems nesvarstyti dabar teikiamų Įstatymo projektų, nes tai būtų netikslinga. Mūsų nuomone, šių Įstatymų pakeitimo projektai turi būti parengti atlikus išsamias analizes ir tyrimus, atidžiai ir išsamiai apsvarsčius galimybes ir įvertinus visas įmanomas rizikas. Numatomus pokyčius tikslinga įvertinti, pamatuoti ir aptarti darbo grupėje konsultuojantis su profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančiomis įstaigomis, nevyriausybėmis, organizacijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

Aiškinamojo rašto 3 punkte pateikiama statistika apie neįgaliųjų asmenų, dalyvaujančių socialinės integracijos programose, neapima ir neįvertina asmenų, kuriems nustatytas darbingumo lygis mažo. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis 2016 m. suaugusiųjų, turinčių negalią, pasiskirstymas pagal nustatytą darbingumo lygį, kuriems nustatytas 0-25 proc. darbingumo lygis buvo 32 tūkst., 30-40 proc. darbingumo lygis – 132,9 tūkst., 45-55 proc. darbingumo lygis – 64,1 tūkst. Taigi darytina prielaida, kad kasmet daugiau nei 164 tūkst. neįgaliųjų

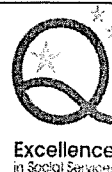
ISO 9001:2008 /
LST EN ISO 9001:2008

Vaidilutės g. 69,
LT-10100 Vilnius
A. Juozapavičiaus
pr. 34 LT-45228
Kaunas

Tel.: (8-5) 247 75 44
Faks.: (8-5) 247 75 42
Tel.: (8-37) 24 18 81
El.p. info@reabilitacija.lt
www.reabilitacija.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

Įm. kodas 125015947
PVM mokėtojo kodas
LT100005080614
a/s LT857044060001422819
a/s LT567300010136207224

potencialiai turi poreikį dalyvauti profesinėje rehabilitacijoje. Šveicarijos patirtis rodo, kad neįgaliųjų socialinės integracijos (profesinės rehabilitacijos) prioritetas turėtų būti ankstyvoji intervencija, t. y. reikėtų inicijuoti profesinės rehabilitacijos sistemos pokyčius, kurie sudarytų didesnes galimybes (ir gal net prievolės) dalyvauti profesinėje rehabilitacijoje asmenims, besikreipiantiems pirmą kartą dėl darbingumo lygio nustatymo į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą (toliau – NDNT). Tokia intervencija yra labiau efektyvi ir ekonomiškai naudinga valstybei. Kiekvienais metais NDNT duomenimis, asmenų, besikreipiančių pirmą kartą dėl darbingumo lygio nustatymo yra apie 12 tūkst., 2015 m. – 12,9 tūkst., 2016 m. – 12 tūkst.

Pažymėtina, kad **Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 5 straipsnyje** rašoma, kad „Neįgaliųjų socialinės integracijos sistema sudaro medicinines, profesines ir socialines rehabilitacijos paslaugų teikimas, specialiųjų poreikių tenkinimas specialiosios pagalbos priemonėmis, neįgaliųjų užimtumo rėmimas, socialinės paramos teikimas, Valstybinio socialinio draudimo fondo pensijų ir išmokų skyrimas ir mokėjimas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo išmokų skyrimas ir mokėjimas, ugdymo paslaugų teikimas, lygių galimybių dalyvauti kultūros, sporto ir kitose visuomenės gyvenimo srityse užtikrinimas.“ O **Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 26 ir 27 straipsniai** nurodo:

„26 straipsnis Gebėjimų ir funkcijų lavinimas ir rehabilitacija

1. Valstybės, šios Konvencijos Šalys, imasi veiksmingų ir atitinkamų priemonių, įskaitant kitų neįgaliųjų teikiamą paramą, kad neįgalieji galėtų įgyti ir išlaikyti didžiausią įmanomą savarankiškumą, visus fizinius, protinius, socialinius ir profesinius gebėjimus, taip pat būtų visiškai įtraukti į visas gyvenimo sritis ir jose dalyvautų. Šiuo tikslu valstybės, šios Konvencijos Šalys, organizuoja, stiprina ir plečia kompleksines gebėjimų ir funkcijų lavinimo ir rehabilitacijos paslaugas bei programas, visų pirma sveikatos, užimtumo, švietimo ir socialinių paslaugų srityse...“

27 straipsnis Darbas ir užimtumas

k) skatinama neįgaliųjų profesinė ir kvalifikacinė rehabilitacija, darbo vietų išsaugojimas ir sugrįžimo į darbą programos.“

Vertinant sistemiškai profesinė rehabilitacija yra neįgaliųjų socialinės integracijos dalis, todėl svarstytina, ar tikslinga vieną iš socialinės integracijos dalių perkelti į kitą (Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą) įstatymą. Profesinės rehabilitacijos atskyrimas nuo neįgaliųjų socialinės integracijos sistemos pažeistų Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo tikslą, kuriuo siekiama „užtikrinti neįgaliųjų lygias teises ir galimybes visuomenėje, nustatyti neįgaliųjų socialinės integracijos principus, apibrėžti socialinės integracijos sistemą ir jos prielaidas bei sąlygas, neįgaliųjų socialinę integraciją įgyvendinančias institucijas, neįgalumo lygio ir darbingumo lygio nustatymą, profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimą, specialiųjų poreikių nustatymo ir tenkinimo principus.“ Be to, medicininės ir socialinės rehabilitacijos paslaugos taip pat teikiamos skirtingų socialinių grupių asmenims ir konkrečiau yra reglamentuojamos kituose teisės aktuose, tačiau vis tiek yra apibrėžiamos kaip sistemos dalis ir Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme. Pabrėžtina, kad šiuo metu galiojanti profesinės rehabilitacijos sistema yra orientuota į asmenis, kurie prarado dalį darbingumo dėl sveikatos pablogėjimo. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. A1-302 Dėl profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių patvirtinimo numato, kad profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis nustatomas asmenims, kurie be šių paslaugų negali dirbti ankstesnio darbo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją arba kito darbo, atitinkančio jų profesinę kvalifikaciją, arba įgyti naują profesinę kvalifikaciją, arba atlikti mažesnės profesinės kvalifikacijos reikalaujančius darbus **dėl ligos, sveikatos būklės ar organizmo funkcijų sutrikimų.**

Norint sudaryti galimybes profesinę rehabilitaciją gauti ir kitoms tikslinėms grupėms, reikėtų aiškiai atskirti neįgaliųjų profesinę rehabilitaciją nuo pvz., prekybos žmonėmis aukų ar pabėgėlio

statusą turinčių asmenų profesinės reabilitacijos, kurie neturi ligos, sveikatos būklės ar organizmo funkcijų sutrikimų, nes:

1. reikalingas kitoks profesinės reabilitacijos apibrėžimas. Pagal dabar galiojantį Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą, profesinė reabilitacija apibrėžiama kaip „asmens darbingumo, profesinės kompetencijos bei pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje atkūrimas arba didinimas ugdymo, socialinio, psichologinio, reabilitacijos ir kitomis poveikio priemonėmis“. Reikalingas išsamus tyrimas, ar visoms tikslinėms grupėms tikslingos šios poveikio priemonės siekiant darbingumo, profesinės kompetencijos bei pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje didinimo.
2. Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo tvarka neįgaliesiems greičiausiai skirsis nuo siūlomos profesinės reabilitacijos poreikio nustatymo tvarkos kitoms tikslinėms grupėms (tai darys skirtingos institucijos vadovausis ne vienodais kriterijais). Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-302 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. A1-108 redakcija) 9 punkte nurodyta:
„9. Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis nustatomas vertinant šiuos kriterijus:
9.1. medicininius;
9.2. funkcinčius;
9.3. profesinius ir kitus kriterijus, turinčius įtakos asmens profesinės reabilitacijos bei jo įsidarbinimo galimybėms.“

3. Reikalingas iš esmės kitoks paslaugų metodinis aprašymas.

Svarstytinas ir toks faktas, ar pvz., prekybos žmonėmis aukoms ar pabėgėlio statusą turintiems asmenims reikalinga tokia kompleksinė paslauga, kurią sudaro profesinių gebėjimų įvertinimas, profesinis orientavimas ir konsultavimas, profesinių gebėjimų atkūrimas ir/ar naujų išugdytas (socialinėmis, reabilitacijos, psichologinėmis ir profesinio mokymo priemonėmis), pagalba įsidarbinant ir palaikymas darbo vietoje. Asmenims, neturintiems sunkumų įsidarbinti dėl ligos, sveikatos būklės ar organizmo funkcijų sutrikimų, galimai tinka ir bendro švietimo sistema, pvz. profesinis mokymas. Atsižvelgiant į tai, kad minėtų grupių asmenys bus visiškai darbingi, išskyrus tuos, kuriems dėl tam tikrų sveikatos sutrikimų gali sumažėti darbingumo lygis, t. y. jie yra pilnai darbingi, ciklo dalių: profesinių gebėjimų įvertinimas, profesinių gebėjimų atkūrimas netenka prasmės, nes jos yra tikslingai sukurtos neįgalių asmenų grupei, siekiant padėti atkurti prarastus darbinis įgūdžius. Dėl šių priežasčių, manome, kad minėtoms tikslinėms asmenų grupėms tiktų ir profesinis mokymas, kuris neapima minėtų paslaugų ir neriboja minimų socialinių grupių galimybių siekti naujos kvalifikacijos ir įsidarbinti atviroje darbo rinkoje jau dabar.

Be to, aiškinamojo rašto 1 punkte minimi Europos Sąjungos šalių, tokių, kaip Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės, pavyzdžiai dar kartą patvirtina, kad šiose šalyse neįgaliesiems yra sukurtos specifinės integracijos į darbo rinką priemonės. **Nei vienoje minėtoje šalyje, dėl neįgaliųjų tikslinės grupės specifiškumo, nėra integracijos į darbo rinką priemonės, kuri apimtų kelias įstatymo projekte minimas grupes,** tokias kaip grįžę iš laisvės atėmimo vietų, priklausomų nuo narkotinių ir kitų psichotropinių medžiagų, prekybos žmonėmis aukos ir pareigūnų bei karių valstybinių pensijų gavėjai. Šios tikslinės grupės pagal savo specifiką ir jiems taikytinus darbo metodus, specialistų kvalifikacijas ir kompetencijas, specialistų komandos sudėtį iš esmės skiriasi, todėl daugelyje Europos Sąjungos šalių jiems skiriamos visiškai skirtingos pagal paslaugų turinį profesinės reabilitacijos programos.

Vadovaujantis oficialia Lietuvos darbo biržos statistika asmenų baigusių profesinės reabilitacijos programas įdarbinimo rodiklis per 2017 m. 9 mėn. siekia 78 proc. (šie asmenys įsidarbina laisvojoje darbo rinkoje arba pradeda individualią veiklą). Pastebėtina, kad aiškinamojo rašto 5 punkte pateikta statistika, kad 89 proc. visų neįgaliųjų integruojami į darbo rinką socialinių

įmonių pagalba, tam panaudojant 80 proc. visų neįgaliųjų socialinei integracijai panaudotų lėšų, neapibrėžia profesinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems neefektyvumo. Mūsų nuomone, yra tikslinga atlikti analizę koks procentas neįgaliųjų baigusį profesinės rehabilitacijos programas įsideda socialinėse įmonėse.

Aiškinamojo rašto 8 punkte minimas Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą neapima Profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimo asmenims, turintiems regos, klausos, intelekto, psichikos ar fizinę negalią, metodikos (toliau – **Metodika**) pakeitimo ar pripažinimo netekusios galios. Šios **Metodikos** tikslas – užtikrinti kokybišką, metodiškai pagrįstą profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimą skirtingą negalią turintiems programos dalyviams, siekiant atkurti arba didinti jų darbingumą, profesinę kompetenciją bei pajėgumą dalyvauti darbo rinkoje ugdymo, socialinio, psichologinio, rehabilitacijos ir kitomis poveikio priemonėmis. Taigi, ši **Metodika** yra taikoma skirtingą negalią turintiems asmenims, bet nėra skirta kitoms socialiai pažeidžiamoms tikslinėms grupėms: asmenims, priklausomiems nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, prekybos žmonėmis aukoms, grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų. Todėl norint pakeisti galiojančios profesinės rehabilitacijos tvarką, reikėtų sukurti metodiką skirtą minėtoms tikslinėms grupėms arba papildyti esamą **Metodiką**. Siekiant įgyvendinti Įstatymų pakeitimus, būtina atlikti nuodugnius tyrimus ir tinkamai pasiruošti bei paruošti specialistus, kurie teiks profesinės rehabilitacijos paslaugas naujoms tikslinėms grupėms. Minėtoje **Metodikoje** šiuo metu nėra metodinių nuorodų, kokios specifinės savybės turi būti vertinamos ir atkuriamos profesinės rehabilitacijos metu, atsižvelgiant į kitoms tikslinėms grupėms (ne asmenims, turintiems negalią) būdingas problemas siekiant profesinės integracijos. Pavyzdžiui, **Metodikos** dalyje „*Profesinių gebėjimų įvertinimo paslaugų reikalavimai*“ trūksta specifinių savybių, reikšmingų konkrečiai tikslinei grupei (ne asmenims, turintiems negalią) siekiant profesinės integracijos, bei profesinės veiklos trukdžių vertinimo nuorodų; dėl priklausomybės ligų, potrauminio streso ir pan. Trūksta ir metodinių nuorodų, kokių specifinių metodų, priemonių, atsižvelgiant į kitas tikslines grupes (išskyrus asmenis, turinčius negalią), reikia teikiant profesinio orientavimo ir konsultavimo, pagalbos įsidarbinant, palaikymo darbo vietoje paslaugas, ar koku būdu šias paslaugas reiktų teikti, kad jos būtų efektyvios. Pavyzdžiui, tikėtina, kad teikiant pagalbos įsidarbinant ir palaikymo darbo vietoje paslaugas buvusiems nuteistiesiems reikėtų skirti daugiau laiko sprendžiant motyvacijos dirbti problemas, dėl visuomenės stereotipų kylančias problemas; priklausomybės ligų turintiems asmenims tikėtina, kad būtų reikalingos specifinės metodinės nuorodos dėl atkryčio prevencijos ir palaikymo paslaugų. **Metodikos** reikalavimuose nėra apibrėžta profesinės rehabilitacijos specialistų komandos sudėtis, kuri atitiktų kitos (ne asmenų, turinčių negalią) konkrečios tikslinės grupės poreikius. Apibendrinant argumentus dėl **Metodikos** reikalavimų tinkamumo kitoms (ne asmenų, turinčių negalią) tikslinėms grupėms, galima teigti, kad šia **Metodika** vadovautis teikiant profesinės rehabilitacijos paslaugas kitoms (ne asmenų, turinčių negalią) tikslinėms grupėms negalima, nes ją būtina papildyti specifiniais reikalavimais, atliepiančiais konkrečių tikslinių grupių poreikius.

Aiškinamojo rašto 12 punkte pateikiamas teiginys, kad Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės, kas leidžia daryti prielaidą, kad pradėjus teikti profesinės rehabilitacijos paslaugas minėtoms socialiai pažeidžiamoms grupėms, **neįgalūs asmenys, kuriems kasmet nustatomas profesinės rehabilitacijos poreikis, turės mažiau galimybių dalyvauti profesinės rehabilitacijos paslaugose**. Remiantis NDNT duomenimis, per 2011-2016 m. profesinės rehabilitacijos poreikis buvo nustatytas iš viso 3,7 tūkst. asmenims. Profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis nustatytas 352 neįgaliųjų 2015 m. ir 847 neįgaliųjų 2016 m. Taigi neįgaliųjų, kuriems nustatomas profesinės rehabilitacijos poreikis didėja. Visi neįgalieji, kurie gavo profesinės rehabilitacijos poreikį buvo nukreipti ir gavo profesinės rehabilitacijos paslaugas. Taigi, nesikeičiant finansavimui, profesinės rehabilitacijos dalyvių skaičius nepakis, o tikslinės grupės bus praplėstos, kas reiškia, kad dalis neįgaliųjų neteks galimybės, turint poreikį, dalyvauti profesinės rehabilitacijos programoje. O be to,

pažymėtina, kad Įstatymų projekte minėtų potencialių tikslinių profesinės reabilitacijos gavėjų grupių (grįžę iš laisvės atėmimo vietų, priklausomi nuo narkotinių ir kitų psichotropinių medžiagų asmenys, prekybos žmonėmis aukos ir pareigūnų bei karių valstybinių pensijų gavėjai) profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis yra neaiškus ir neištirtas. Taip pat pažymėtina, kad akivaizdžiai didelį profesinės reabilitacijos poreikį turi 45-55 proc. darbingumo lygį turintys asmenys, tokių 2016 m. buvo net 64,1 tūkst., todėl ši grupė turi ištirtą ir labai aiškų poreikį dalyvauti profesinėje reabilitacijoje.

Be to, aiškinamojo rašto 12 punkte išsakyta mintis apie finansavimą neatliepia esamų darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, naujų darbo vietų steigimui, naujų metodų ir metodikų, reikalingų darbui su minėtomis asmenų grupėmis, darbui su darbdaviais, finansavimui reikalingų lėšų poreikio analizės.

Aiškinamojo rašto 13 punkte nurodoma, kad Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta. Norime atkreipti dėmesį, kad Įstatymo projekto įsigaliojimo data buvo numatoma 2018 m. sausio 1 d. 2017 m. Centras dalyvavo ne viename susitikime su Lietuvos darbo birža, pats organizavo ne vieną susitikimą su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovais, tačiau nebuvo informuotas apie minėtus rašte numatomus pokyčius, susijusius su profesine reabilitacija.

Medicininės reabilitacijos skyriaus vadovas
laikinais atliekantis direktoriaus funkcijas

Jurgis Dulinskas

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR.XII-2470 2, 12, 48
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 47¹, 47² STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1315 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIŲJŲ
SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR.I-2044 2, 9, 21 STRAIPSNIŲ IR
KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIP-1316 (toliau - Projektas)
(TAP-18-120) (TAIS NR. 18-281(2))**

2018-02-01 Nr.NV-305

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė